

Pita anêᶇ kapyā mōᶇ Abô mōᶇ

Pita ma Yisu anêᶇ aposel laumiᶇ ba lahavuju takatu te. Hato kapyā êntêk ek embatho ᶇê êvhaviᶇ takatu ba avômalô vi êv malaiᶇ lomalama hadêᶇ i loᶇ. Ma hato ek injik loᶇôndê atu ba Wapômbêᶇ lahaviᶇ ᶇê êvhaviᶇ nesopa. Hato ek avômalô Israêl lôk avômalô loᶇ buyaᶇ haviᶇ.

Hato kapyā êntêk hadêᶇ 64 AD la.

Pita anêᶇ lamavi

¹ Ya Pita, Yisu Kilisi anêᶇ aposel, yahato kapyā êntêk hadêᶇ Wapômbêᶇ anêᶇ avômalô takatu ba bôk halam i yôv ba êsôv mayaliv ba i êmô loᶇ luvuluvu anêᶇ Pontus lo Galesia ma Kapadosia lo Esia ma Bitinia. ² *Wakamik Wapômbêᶇ bôk hayala môlô lôkthô ba bôk halam môlô yôv. Ma Lovak Mathêᶇ hadum ba ubitak mathêᶇ ma bôk hapaliv Yisu anêᶇ thalaleᶇ ek nosopa Wapômbêᶇ. Ma wapôm lôk labali êmbôlô môlô kapôlômim siᶇ.

Alalô aêv maleᶇiᶇ ek naja bulubiᶇ

³ Nambô Wapômbêᶇ alalôaniᶇ Anyô Bêᶇ Yisu Kilisi anêᶇ Lambô Wapômbêᶇ. Yani hêv kapô ek alalô bêᶇ anôᶇ ba hik Yisu Kilisi liᶇ hêk ᶇama ek embathu alalô esak loᶇbô ek namiᶇ lôklokwaᶇ ba nanêm maleᶇiᶇ ⁴ *ek naja lôkmala atu ba ᶇama lôk lelaik mi ba miᶇ hatôm ekapok ami. Ma yani

* **1:2:** Lom 8:29; 2Te 2:13 * **1:4:** Kol 1:12

hayabinj lôkmala êj hamô malak lej. ⁵ *Alalô aêvhavinj ba intu anêj lôklokwanj hakalabu alalô sinj ek nê m alalô bulubinj ende ba pik lo lej anêj danj ma avômalô sapêj tem nêgê. ⁶⁻⁷ *Aêj ba môlô lemimmavi anêj dôêj. Gol ma pulusikna ba tem mi. Ma atum hathanj gol êj ek injik anôj thô. Ba êvhavinj anêj mavi hamôj ek gol. Ba intu malainj lomaloma hamô vauna ba hadum ek injik unim ôêvhavinj anêj anôj thô ek Yisu endelêm ma tem nê m môlô athêj bêj lôk deda lôkmanjinj ma nê m môlô lij. ⁸⁻⁹ *Môlô lemimhavinj Yisu ba ôêvhavinj yani ma donjom minj bôk ôyê yani ami. Ma lêk owa êvhavinj anêj anôj ma bulubinj atu ba Wapômbêj tem nê m êndêj môlô. Ba intu lêk môlô lemimmavi anôj ba ôbôam.

¹⁰ *Sêbôk ma plopet enanj abô hathak wapôm atu ba tem êlêm êndêj môlô. Ma bulubinj êj, ma thêlô lejinjhabi lôklokwanj lôk êbôlêm auk hathak. ¹¹ *Ma Kilisi anêj Lovak Mathenj atu ba hamô thêlôninj kapôlôninj hik auk thô hadêj i ba hananj hathak vovanj takatu ba tem Kilisi enja vêm ka enja athêj lôkmanjinj embenj yam. Ma plopet êbôlêm auk hathak wak alête intu nô m êj tem imbitak ba imbitak aisê? ¹² Ma hik abô takêj thô hadêj plopet nena ku taksêbôk bôlada idum ma minj idum ek nê m thêlôda iyom sa ami. Mi. Nê m alalô lôkthô sa. Ma donjom lêk hêv Lovak Mathenj anêj lej ba halêm ek enanj Wapômbêj anêj Abô Mavi takêj lôkthô bêj êndêj môlô. Ma anjela vovanj ek neja auk

* **1:5:** Jon 10:28; 17:11 * **1:6-7:** Snd 17:3; Sek 13:9; Mal 3:3; Jem 1:2-3; 1Pi 5:10 * **1:8-9:** Jon 20:29; 2Ko 5:7 * **1:10:** Mat 13:16-17 * **1:11:** Sng 22; Ais 53; Luk 24:26-27

takêntêk imbiņ.

Nômô mathen

¹³ Ba intu nôpôpêk am lôk nupuk am loņ ma malem endahaliņ Yisu Kilisi anêņ waklavôņ atu ba tem endelêm ek noja wapôm atu ba tem nêm êndêņ môle. ¹⁴⁻¹⁶ *Môle nômô êtôm avômena takatu ba ethak esopa abô hatôm bôk eto nena, “Ya mathen. Ba intu nômô mathen.” *Wok Plis*

11:44-45

Yani ma mathen. Aêņ ba môle nômô mathen êtôm yani atu ba halam môle. Ma miņ nosopa thethaņak êtôm sêbôk atu ba môle ñê auk mi ami.

¹⁷ *Pik êntêk ma hatôm unyak kudum iyom ba unim unyak anôņ ma hamô buyaņ. Aêņ ba ôpatu ba olam nena Wakamik intu nômô tiņiņ êmô yani vibiņ ek malê nena yani hathak hatitiņ avômalô lôkthô iniņ ku ba miņ hathale ñê loņ buyaņ thô ma hêv anêņ avômalô liņ ami. Mi. ¹⁸⁻¹⁹ *Libumi iniņ bôk lo loņ sêbôk ba esopa ma miņ hik anôņ mavi ami. Ma doņtom lêk oyala nena Wapômbêņ hapole môle vê hathak Kilisi anêņ thalaleņ atu ba anêņ vuli bêņ ba hatôm boksipsip atu ba anêņ kambom lo palê mi lôk miņ hapole môle hathak nôm pulusikna hatôm seleva lo gol ami. ²⁰ *Sêbôk atu ba epesaņ pik ma Wapômbêņ halam Kilisi. Ma doņtom lêk pik lo leņ anêņ daņ ba Wapômbêņ bôk hik yani thô yôv ek nêm môle sa. ²¹ *Yani iyom intu hik Kilisi liņ hêk ñama ba hêv athêņ

* **1:14-16:** Wkp 19:2; 20:7; Mat 5:48; Lom 12:2; Ep 2:3; 4:17-18

* **1:17:** Lom 2:11; ALK 2:23 * **1:18-19:** Ap 20:28; Hib 9:12-14

* **1:20:** Ep 1:4; 2Ti 1:9-10 * **1:21:** Jon 14:6; Lom 5:1-2

lôkmanġiņ hadêņ yani ek môlô nônêmbiņiņ lôk nônêmbiņ malemim êndêņ Wapômbêņ. Aêņ ba Kilisi intu hadum ba môlô ôêvhaviņ Wapômbêņ.

22-25 *Môlô bôk osopa Wapômbêņ anêņ abô avanôņ lôk ôvôkwiņ am yôv. Ma lêk môlô lemimhaviņ môlôviyaņ katô anôņ. Ma Wapômbêņ anêņ abô anêņ lôkmala hamô ba tem êmô wak nômbêņ intu sapêņ. Ma hadum ku ba havathu môlô hathak loņbô. Ma anêņ vêk atu ba môlô upup habitak miņ vêk ŋama ami ma mi anôņ. Yaņ vêk êņ intu ida hamô lôkmala wak nômbêņ intu sapêņ hatôm bôk eto nena,

“Anyô lôkthô ma hatôm kavik dahô,

ma iniņ lôkmanġiņ ma hatôm thiliņ vuak;

kavik dahô hakapok

ma thiliņ vuak êv yak

ma donġtom Anyô Bêņ anêņ abô tem ida êmô aêņ wak nômbêņ intu sapêņ.” *Aisaia 40:6-8*

Aêņ ba lemimimbiņ am lôk nônêmbiņ kapôlômim êndêņ am. Ma abô êņ iyom intu bôk anaņ hadêņ môlô yôv.

2

¹ *Ba intu nônêmbiņ nôm lomalama takêntêk vê. Siniņ, abôyaņ, iluviņ auk kambom hathak auk thêthôņ, leņdaņ, lôk etatale anyô yaņ. ²⁻³ *Môlô bôk osaê Anyô Bêņ anêņ va nena vasiņ. Aêņ ba nupipiyap ek nunum sum atu ba mabuņ anôņ halêm anêņ Wapômbêņ hatôm amena lukmuk atu ba evathu ek môlô nundumbak esak bulubiņ.

* 1:22-25: Ais 40:6-8; Jon 13:34; Lom 12:10 * 2:1: Ep 4:22; Jem 1:21 * 2:2-3: Sng 34:8

Alalô ma hatôm valu lôkmala ek nedav unyak mathen

4-5 *Yani ma valu lôkmala atu ba avômalô êpôlik hathak. Ma donjom yani ma Wapômbên anên payen anên atu ba halam. Ma môlô hatôm valu lôkmala ên havin ba nôlêm êndên yani ek endav anên unyak mathen ên esak môlô. Ba lêk ubitak anên nê êbôk da mathen ek nôbôk anên da. Da takên ma Yisu Kilisi anên ku ba Wapômbên hawa lôk lamavi. 6 *Hatôm bôk eto halôk Wapômbên anên kapy aëntêk,

“Ôngô. Bôk yahadô valu lôklokwan te hamô Saion
ba tem embalon unyak lon.

Yada yahatak hatôm payen anên.

Ma ôpatu ba hêvhavin yani

ma tem miñ nênêm mama êndên yani ami. Mi
anên.” *Aisaia 28:16*

7 *Aên ba môlô vi lêk ôêvhavin ba ôyê valu ên hatôm payen anên. Ma vi miñ êvhavin ami ba intu Wapômbên anên abô hanañ nena,

“Valu atu ba nê elav unyak êpôlik hathak,
ma lêk habitak landin anên.” *Kapy Yen 118:22*

8 *Ma abô yan hanañ nena,

“Valu yaôna te ek ende anyô liliñ ba imbi i pônên
lôk valu bên te ek nembak sisilimbin ba nênêm
yak.” *Aisaia 8:14*

Nê takatu ba êdô Wapômbên anên abô ma tem indum ba thêlô nênêm yak.

* **2:4-5:** Ep 2:21-22; ALK 1:6 * **2:6:** Ais 28:16; Ep 2:20 * **2:7:** Sng 118:22 * **2:8:** Ais 8:14

9 *Ma donjom môlô ma avômalô takatu ba bôk Wapômbêñ halam yôv. Môlô ma kiñ anêñ nê êbôk da lôk avômalô ôdôn mathen. Yani bôk halam môlô ba otak momañiniñ ba ôlêm umiñ anêñ deda lôkmañiñ anôn kapô. Aên ba môlô ma Wapômbêñ anêñ avômalô takatu ek nonañ anêñ nômkama mavi takatu ba hadum lôkthô bên. 10 *Sêbôk ma môlô avômalô paliñ. Ma donjom lêk ma môlô ma Wapômbêñ anêñ avômalô. Sêbôk ma miñ hêv kapô hadên môlô ami. Ma donjom lêk hêv kapô.

Alalô namô thêthôn

11 *Aiyañ thêlô, môlô ma hatôm nê loñ buyañ lôk nê takatu ba etak iniñ loñ. Ba intu yahalañ ek notak thethañak takatu ba hik vovak hadên dahôlômim. 12 *Nômô batôn oyañ ek nê daluk eson nena môlô nê lemimmaniñ ba ethañ môlô, êñ ma tem nêgê môlônim ku mavi atu ba udum ma nebam Wapômbêñ anêñ athên êndên anêñ waklavôn endelêm.

Nômô nê bênbên vibin

13-15 *Wapômbêñ lahaviñ môlô nundum mavi êndên avômalô takatu ba miñ ewa auk mavi ami ek thêlô nesañ veñiñbôlêk siñ. Aên ba nômô gavman iniñ nê bênbên sapên vibin êtôm atu ba Anyô Bên anêñ lahaviñ. Nômô kiñ vibin. Yani hamôn ek eyabiñ avômalô lôkthô. Ma nômô kiñ anêñ nê ku takatu ba hêv ek nêñêm malaiñ êndên avômalô takatu ba idum kambom ma nêmbô

* 2:9: Lo 7:6; 14:2; Ais 9:2; Ap 26:18; Ep 5:8 * 2:10: Hos 2:23

* 2:11: Gal 5:17,24 * 2:12: Mat 5:16 * 2:13-15: Tit 3:1; 1Pi 3:16

avômalô takatu ba idum mavi. ¹⁶ Môlô ma hatôm avômalô takatu ba bôk epole yôv. Ma donptom môlô ma Wapômbêḡ anêḡ ḡê ku. Ba intu miḡ nunduviḡ am esak auk nundum kambom ami. ¹⁷ *Nômô tiḡiḡ imbiḡ avômalô sapêḡ. Lemimbiḡ Wapômbêḡ anêḡ avômalô. Thêlô ma môlôviyaḡ. Ma nôkô ek Wapômbêḡ ba nônêm athêḡ bêḡ êndêḡ kiḡ.

¹⁸ *Ma môlô ḡê takatu ba udum ku hamô anyô yaḡ vibiyḡ nosopa unim ḡê bêḡbêḡ iniḡ abô. Vi ma yôhôm ma vi ma leḡiḡḡaḡa ma donptom nômô thêlô vibiyḡ. ¹⁹ Ba intu ôyê nena êv vovaḡ oyaḡ hadêḡ môlô takatu ba osopa Wapômbêḡ, êḡ ma numiḡ lôklokwaḡ ma tem Wapômbêḡ lamavi esak môlô. ²⁰ *Ma môlô udum kambom ba ik môlô ba umiḡ lôklokwaḡ ma tem nebam môlô e? Mi. Udum mavi ba owa vovaḡ oyaḡ, êḡ ma tem Wapômbêḡ lamavi êndêḡ môlô. ²¹ *Kilisi hawa vovaḡ ek nêm môlô sa. Ma aêḡ iyom ma Wapômbêḡ halam môlô ba hapesaḡ loḡôndê ek nosopa Kilisi vaḡgwam.

²² *“Yani miḡ hadum kambom lôk miḡ hanaḡ abôyaḡ te ami.” *Aisaia 53:9*

²³ *Ma thêlô enaḡ abôma hathak yani ma donptom yani miḡ hanaḡ viyaḡ ami. Êv vovaḡ hadêḡ yani ma donptom miḡ hadum nômla ek hawê kambom êḡ viyaḡ ami. Mi. Yani hêv ida hi hadêḡ ôpatu ba hadum abô thêthôḡ anôḡ iyom ek indum anêḡ abô. ²⁴ *Yanida liḡkupik hawa alalôaniḡ kambom hathak alovalaḡaḡsiḡ ek alalô nambôliḡ dômiḡ

* **2:17:** Lom 12:10 * **2:18:** Ep 6:5 * **2:20:** 1Pi 3:14,17

* **2:21:** Mat 16:24; Jon 13:15 * **2:22:** Ais 53:9 * **2:23:** Ais 53:7; 1Pi 3:9 * **2:24:** Ais 53:5-6; Lom 6:11

esak kambom ma namô thêthôḅḅ iyom. Ma anêḅḅ bêlêma hadum o mavi. ²⁵ *Sêbôk ma môlô hatôm boksipsip mathanô ma lêk ôvô ôlêm unim alaḅḅ lôk ôpatu ba hayabinj môlô.

3

Nê ewa i iniḅḅ abô

¹⁻² *Ma môlô avi nômô mayaô ba nômô unim anyô vibinḅḅ ek yani êḅḅê nena hosopa Wapômbêḅḅ ba hômô mathenḅḅ. Ku êḅḅ tem êmbôv yamalô atu ba hapôlik hathak Wapômbêḅḅ endelêm esopa yani. ³ *Minḅḅ nubutinḅḅ lemkadôk ḅḅauḅḅ lôk notak mote gol lomaloma lôk noba sôp kêkêlô lomaloma ek numbitak êtôm vulinḅḅ binḅḅ ami. ⁴ Mi. Môlô kapôlômim indum môlô êtôm vulinḅḅ binḅḅ. Avi yôhôk labalinena iniḅḅ sôp takêḅḅ tem minḅḅ nema ami ma Wapômbêḅḅ hayê hatôm nômlate anêḅḅ vuli bêḅḅ. ⁵ Sêbôk ma avi mathenḅḅ takêḅḅ êv maleḅḅinḅḅ hadêḅḅ Wapômbêḅḅ ba êmô iniḅḅ anyô vibinḅḅ. Êḅḅ ma lonḅḅndê êḅḅ hadum thêlô ibitak vulinḅḅ binḅḅ ⁶ *hatôm Sala. Yani halaḅḅ yamalô ba halam yani nena anyô bêḅḅ. Aêḅḅ ba nômô batôḅḅ oyaḅḅ lôk minḅḅ nôkô ek malainḅḅ ami, êḅḅ ma tem numbitak Sala nali.

⁷ *Ma anyô aêḅḅ iyom. Avi iniḅḅ lôklokwaḅḅ ma vauna ek anêm ba intu onja auk mavi ba ômô mavi imbinḅḅ vônim ek Wapômbêḅḅ endanô anêm mek. Mamu luvi tem noja Wapômbêḅḅ anêḅḅ wapôm doḅḅtom atu ba nômô lôkmala. Ba intu undum mavi êḅḅndêḅḅ vônim.

* **2:25:** Ese 34:5-6; Mat 9:36; Jon 10:14; Hib 13:20-21 * **3:1-2:**
 Ep 5:22 * **3:3:** 1Ti 2:9 * **3:6:** Stt 18:12 * **3:7:** Ep 5:25

Nômô yôhok imbiŋ am

⁸ Yôv. Môlô lôkthô nômô esak auk doŋtom imbiŋ am. Ma môlô te hawa malaiŋ ma nônêm yani thêvô. Ma lemimimbiŋ am êtôm môlôviyaŋ. Lôk lemim injik am esak nê takatu ba ewa malaiŋ ma nômô maliŋyaô. ⁹ Wapômbêŋ bôk halam o. Ba intu anyôla habuliŋ o mena hanaŋ abôma hathak o ma miŋ nuŋgwik kambom êŋ liliŋ ami ek onja nôm mavi embeŋ yam. ¹⁰⁻¹² *Wapômbêŋ hanaŋ, “Anyô Bêŋ ma hayê nê thêthôŋ
ma lëndôŋ hakyav ek endanô thêlôniŋ mek.
Ma doŋtom mathêlêv hathak ôpatu ba hadum kambom.
Aêŋ ba opalê atu ba lahaviŋ anêŋ lôkmala êmô mavi,
ma eyabiŋ dahalaŋ esak abô kambom
ma abôlêk kupik esak abôyaŋ.
Ma nêm i liliŋ esak kambom ma indum mavi.
Ma endanviŋ esak êmbôlêm auk êmô yôhok.”

Kapya Yeŋ 34:12-16

Avômalô mavi atu ba ewa vovaŋ

¹³ Nôpôviŋ am ek nundum mavi, êŋ ma opalê hatôm imbuliŋ môlô? Mi. ¹⁴ *Ma doŋtom howa malaiŋ hathak mavi takatu ba hudum ma Wapômbêŋ tem lamavi esak o. Ba intu
“miŋ ôkô lôk lemmalaiŋ esak nê kambom takêŋ
ami.”

Aisaia 8:12

¹⁵ Ma undum ek kapôlôm êmô Anyô Bêŋ Kilisi vibiŋ. Ma ôpôpêk oda wak nômbêŋ intu ek anyôla hanaŋ hik o liŋ ma onan bêŋ esak nôm takatu ba

* **3:10-12:** Sng 34:12-16 * **3:14:** Ais 8:12-13; Mat 5:10; 1Pi 2:20; 4:14

hôiêv malem hathak. ¹⁶*Ma ômô malinyaô ba onañ abô êñ ma miñ otatale avômalô vi ami. Ma ôsô o ba oya ek anyôla hanañ abôma hathak o mena hathañ o hathak hosopa Kilisi, êñ ma tem yanida mama. ¹⁷Wapômbêñ lahaviñ onja vovañ ba intu hudum mavi ba howa vovañ, êñ ma mavi anôñ. Ma donjom hudum kambom ba howa vovañ, êñ ma miñ mavi ami. ¹⁸Kilisi hawa vovañ bôlôn te iyom ek injik kambom anêñ ku vônô. Anyô thêthônê hêv avômalô kambom sa ek endom i ba ini êndêñ Wapômbêñ. Ik yani vônô hamô pik ma Lovak Mathenê hêv lôkmala hadêñ yani. ¹⁹Vêm ma hi hanañ Wapômbêñ anêñ abô hadêñ ngôk takatu ba êmô koladôn. ²⁰*Sêbôk ma miñ thêlô elañô Wapômbêñ anêñ abô ami. Yani hanañ hadêñ Noa ek epesañ yeñ. Ma hamô malinyaô ba hayabiñ ek thêlô nedañô anêñ abô. Ma donjom naju hatôm bahenvi ba lahavulô iyom elañô ba intu ñañ hêv i bulubiñ. ²¹Ma ñañ êñ ma hatôm lavôninê ek ôpatu hathik ñañ tem enja bulubiñ aêñ iyom. Ma ñañ êñ miñ hathik lenvinêkupik anêñ lelaik vê ami. Mi. Ôpêñ hathô ida ba haya ek havak abô havin Wapômbêñ. Êñ ma hatôm Yisu anêñ haviyô hêv ôpêñ bulubiñ. ²²Yisu intu bôk hi malak len ba hamô Wapômbêñ bañ vi anôñ. Ma anjela lôk nôm lôklokwañ ma iniñ lôklinyak sapêñ êmô yani vibin.

4

Ôpôpêk o ek osopa Wapômbêñ

* **3:16:** 1Pi 2:12 * **3:20:** Stt 6:1–7:24

1 *Kilisi hawa vovan hamô pik. Ba intu ôpôpêk oda ma onja auk êᶇ iyom. Ôpatu ba hawa vovan bôk hatak kambom yôv ba 2 hathak hasopa Wapômbêᶇ anêᶇ lahaviᶇ iyom. Ma miᶇ hathak hasopa avômalô pik iniᶇ thethaᶇak lomaloma aleba hama ami. 3 *Sêbôk ma osopa nê daluk iniᶇ auk takêntêk, thethaᶇak lomaloma lôk inum waiᶇ ba molo ma sek waliliᶇ lôk ibi anyô leniᶇ hathak auk mayaliv ma kobom mama takatu ba êv yeᶇ hadêᶇ ngôkba. Bôk udum lôbôlônᶇ ba hatôm. 4 Ma miᶇ hôpôviᶇ o ba hôsôv halôk lôv daim bomaᶇ atu haviᶇ thêlô ami ba intu thêlô esoᶇ kambom ba etatale o. 5 Ma doᶇtom tem nindum abô esak yani atu ba lêk hapôpêk i yôv ek endanô nê lôkmala lôk nê ᶇama iniᶇ abô. 6 Aêᶇ ba intu bôk enaᶇ Wapômbêᶇ anêᶇ abô hadêᶇ nê takatu ba bôk ema yôv. Thêlô bôk ema hatôm avômalô pik lôkthô ma doᶇtom Lovak Matherᶇ hatôm nêᶇm lôkmala êndêᶇ i ek thêlô nêᶇmô lôkmala imbiᶇ Wapômbêᶇ.

7 *Nômkama lôkthô anêᶇ daᶇ lêk habobo. Aêᶇ ba ôpôpêk o esak auk mavi lomaloma lôk upuk o lon ek oteᶇ mek. 8 *Leniᶇhaviᶇ i hathak havuliv kambom bêᶇ anôᶇ siᶇ. Ba intu ôpôviᶇ o esak kobom lenhaviᶇ i. Êᶇ ma nômbêᶇ. 9 *Ma noja avômalô êvhaviᶇ thô ma miᶇ nosa i ami. 10 *Wapômbêᶇ habi anêᶇ wapôm sam hadêᶇ avômalô tomtom. Ba noyabiᶇ wapôm takêᶇ ek nundum ku esak ek nêᶇm avômalô vi sa. 11 Ma anyôla hanaᶇ Wapômbêᶇ anêᶇ abô ma enaᶇ katô ma miᶇ endela ami. Ma

* 4:1: Lom 6:2,7 * 4:3: Ep 2:2-3 * 4:7: Lom 13:11-12

* 4:8: 1Pi 1:22 * 4:9: Hib 13:2 * 4:10: Lom 12:6-8

anyôla hêv avômalô sa ma indum esak Wapômbêḅ anêḅ lôklokwaḅ takatu ba hêv hadêḅ yani ek nebam Wapômbêḅ anêḅ athêḅ esak Yisu Kilisi anêḅ ku. Athêḅ bêḅ lôk lôkmaḅḅḅ ma yanida anêḅ wak nômbêḅ intu sapêḅ. Avanôḅ.

Avômalô êvhaviḅ takatu ba ewa vovaḅ

¹² Aiyaḅ thêlô miḅ nosoḅ kambom ba nonaḅ nena, “Aisê ba malaiḅ hapôm ya?” Môlô owa vovaḅ hatôm atum hathaḅ môlô ek injik am thô. ¹³ *Howa vovaḅ hatôm Kilisi ma ômbô o ek waklavôḅ atu ba Wapômbêḅ hik anêḅ deda lôkmaḅḅḅ thô ma tem môlô nômbô am bêḅ anôḅ. ¹⁴ *Môlô ma Kilisi anêḅ avômalô ba Wapômbêḅ anêḅ Lovak Matheḅ lôkmaḅḅḅ lêk hayô hamô môlô. Ba intu anyôla hatatale am, ma Wapômbêḅ lêk lamavi hathak môlô. ¹⁵ Ma huik anyô vônô mena howa vani mena huḅum kambom loma-loma mena howa ku anêḅ ôv oyaḅ hathak o ba howa vovaḅ bêḅ, êḅ ma miḅ mavi ami. ¹⁶ Ma o anyô hôêvhaviḅ Kilisi ba howa vovaḅ miḅ o mama ami. Ômbô Wapômbêḅ esak athêḅ mavi atu ba howa. ¹⁷ Ma lêk waklavôḅ hayô ek Wapômbêḅ anêḅ avômalô nindum abô. Alalô atu ba aêvhaviḅ tem ana êmôḅ ek nandum abô. Ma vi atu ba miḅ esopa Wapômbêḅ anêḅ Abô Mavi ami, kikaknena. Vulî alê intu tem neja?

¹⁸ “Aêntu malaiḅ ek ḅê thêthôḅ neja bulubiḅ, ma malê te tem êpôm ḅê daluk lôk ḅê idum kambom?”
Gutpela Sindaun
 11:31

* **4:13:** Ap 5:41; Jem 1:2; 1Pi 1:6-7 * **4:14:** 1Pi 2:20

19 Ba intu Wapômbêḅ hadum ek anyôla hawa malainḅ ma ôpêḅ nêḅ ida êndêḅ Wapômbêḅ ba indum mavi iyom. Yani hapesaḅ nômkaḅma lôkthô ba intu tem eyabinḅ alalô dedaunḅ mavi.

5

Abô ek avaka

¹ Ya Pita avaka hatôm môlô vi atu ba alalô ananḅ Kilisi anêḅ vovaḅ bêḅ. Kasana ma Wapômbêḅ tem injik anêḅ deda lôkmanḅḅ thô ma alalô lôkthô tem naja ininḅ sam wapôm tomtom. Ba intu yahananḅ hadêḅ avaka takatu ba êḅô haviḅḅ môlô ² *nena noyabinḅ Wapômbêḅ anêḅ avômalô takatu ba bôk êv hadêḅ môlô hatôm boksipsip anêḅ alanḅ hayabinḅ anêḅ bok. Wapômbêḅ lahaviḅḅ nena nônêḅ lêlê esak anêḅ ku takatu ba lahaviḅḅ nundum. Minḅ môlô popabuk ami. Ma nôpôvinḅ am esak ku êḅ. Ma minḅ nôkôkam esak valuselenḅ ami. Mi. ³ *Ômô malinḅyaô ek avômalô nêḅê ba nesopa vemgwam. Ma minḅ ombam o esak ḅê atu ba êḅô o vibinḅ ami. ⁴ Ma Alanḅ Bêḅ hayô ma tem onja kulunḅ lôkmanḅḅ atu ba tem minḅ imbitak yaôna ami.

Noba kwêv nôḅô malinḅyaô

⁵ *Ma anyô muk nôḅô ḅê bêḅbêḅ vibinḅ aêḅ iyom. Ma avômalô lôkthô neba kwêv nêḅô malinḅyaô. “Wapômbêḅ havôlinḅ dôḅ ek ḅê ebam i, ma donḅtom hêv anêḅ wapôm hadêḅ ḅê êḅô malinḅyaô.” *Gutpela Sindaun 3:34*

* **5:2:** Jon 21:15-17; Ap 20:28

* **5:3:** 2Ko 1:24; Plp 3:17; Tit 2:7

* **5:5:** Snd 3:34; Ep 5:21; Jem 4:6

6 *Aêḅ ba nôḡmô malinḡyaô êḡmô yani baḅ lôklokwaḅ
vibiḅ ek anêḅ waklavôḅ ma tem nêḡm môlô liḅ.
7 *Wapômbêḅ lahiki hathak môlô ba intu nôḡnêḡm
unim malaiḅ lôkthô ni êḡndêḅ yani.

Uḅḡwik vovak lôklokwaḅ

8 *Nupuk am loḅ ba nôḅḡwêk lêlê. Ôpatu ba
lamaniḅ ek môlô ma Sadaḅ atu ba kapôḅḡḡô inaḅ
avuḅ laion ba habôlêḡm môlô haveḅ ek esaḅ ba
enjaḅ lêvôkê. 9 *Hoyala nena vovaḅ êḅ intu lêk
hapôḡm môlôvivaḅ anêḅ pik êḡntêk ba intu nobaloḅ
unim ôêvhaviḅ loḅ ma uḅḡwik vovak lôklokwaḅ
esak yani.

10 Ma tem noja vovaḅ bidonḅ oyaḅ. Ma
Wapômbêḅ ôpatu ba hêv môlô wapôḡm ba halam
môlô hathak Kilisi ek nôḡmô anêḅ lôkmaḅḅiḅ atu
ba tem êḡmô wak nôḡmbêḅ intu sapêḅ, yani tem
epesaḅ môlô esak loḅbô ba nêḡm lôklokwaḅ ma
embatho môlô loḅ lôk indum môlô numiḅ majanaḅ
êḡtôḡm landiḅ havalonḅ unyak loḅ. 11 Wapômbêḅ
ma lôkmaḅḅiḅ hatôḡm wak nôḡmbêḅ intu êḅ sapêḅ.
Avanôḅ.

Abô anêḅ daḅ

12 *Silas, ôpatu ba hêv ya sa bêḅ anôḅ ba yahayê
hatôḡm yenaḅ aiyaḅ hato yenaḅ auk lôkthô halôk
kapyia bidonḅ êḡntêk. Yahanaḅ lôklokwaḅ hadêḅ
môlô nena auk nôḡmbêḅ êḡntêk ma Wapômbêḅ anêḅ
wapôḡm avanôḅ ek yambatho môlô loḅ. Ba intu
numiḅ lôklokwaḅ. 13 *Avi atu ba hamô Babilon ma

* 5:6: Mat 23:12; Luk 14:11; Jem 4:10 * 5:7: Mat 6:25-30

* 5:8: 1Te 5:6 * 5:9: Ep 6:11-13; Jem 4:7 * 5:12: Ap 12:2,25;

13:13; 15:22,37-40 * 5:13: Ap 12:2; 2Ti 4:11

bôk elam yani yôv haviņ mômô, yani lôk yenaņ okna
Mak êv iniņ leņiņmavi hadêņ mômô. ¹⁴ Nokam am
tomtom esak kobom leņhaviņ i. Yôhôm êmôm imbiņ
mômô atu ba ômôm haviņ Kilisi.

Wapômbêŋ Anêŋ Abô Mathen
The New Testament in the Malei-Hote Language of
Papua New Guinea
Nupela Testamen long tokples Maei-Hote long Niugini
copyright © 2010 Wycliffe Bible Translators, Inc. and The Malê people

Language: Hotê-Malê (Malei-Hote)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

Contributor: The Malê people

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

c8e90bc3-6cab-57b1-9a48-04f5f30fe59a